

Una cançó a trenc d'alba

"Què volen aquesta gent" (Maria del Mar Bonet, 1970)

Hi ha una composició que, per les circumstàncies polítiques, es va anomenar sota diferents títols per per eludir la censura. Aquest és el cas de "Què volen aquesta gent?", basada en un poema de Maria Aurèlia Capmany que Maria del Mar Bonet interpreta per primera vegada amb música de Lluís Serrahima a la Cova del Drac (Barcelona) un 28 de gener de 1968. Aquesta elecció va tenir un gran impacte atès el context històric, en plena dictadura franquista.

La lletra expressa l'angoixa d'una família quan la temuda Brigada Políticossocial truca a la porta d'una casa de matinada per detenir algú. La cançó s'inspira en un cas real: la detenció i posterior mort, quan estava en custòdia de la policia, de l'estudiant activista madrileny Rafael Guijarro.

Aquesta pràctica era habitual a l'Espanya franquista on les decisions arbitràries formaven part de la repressió contra dissidents polítics. Es podria relacionar amb altres dictadures que van dur a terme accions similars, com la de Pinochet a Xile, o amb el que fan les tropes israelianes en l'ocupació de Palestina. Quan entren a les cases sol ser de matinada, quan les famílies estan en calma.

"Què volen aquesta gent?" va ser censurada i prohibida. Per aquest motiu, la primera gravació del tema no va aparèixer fins a la publicació del disc Concèntrica l'any 1970. És conegut com 'el disc vermell' per les tonalitats púrpures de la caràtula, on apareixia la cara de la cantant mallorquina.

La cançó va ser versionada per diferents artistes al llarg del temps, tant en català com en altres llengües. Per exemple, Elisa Serna la va cantar en

castellà el 1972, sota el títol “¿Esta gente qué querrá?”. Edita Geppert la va versionar en polonès l'any 1998, amb alguns fragments en català: “Czgóz Chca Ludzie Ci”.

Una de les darreres versions del tema la va enregistrar el grup valencià La Gossa Sorda, que va adaptar part de la lletra i va fer servir una barreja de música rock, reggae i punk. Sentint aquesta interpretació, sembla que es perd l'emoció, l'intimisme o l'angoixa de la versió original, però es manté l'esperit de denúncia i el missatge reivindicatiu a través d'un ritme enèrgic i impactant.

El 29 de juny de 2013 es va celebrar al Camp Nou el Concert per la Llibertat i Maria del Mar Bonet la va cantar acompanyada per l'Elèctrica Dharma. El dia de Sant Jordi d'aquest 2025, també la va interpretar a la manifestació convocada per la Plataforma Sant Jordi per la Llengua. La va emprar com un símbol de la minimització del català i de la repressió cultural, com una evocació del record del passat i com un clam de futur.

Es pot dir que aquesta cançó representa moltes coses alhora. D'una banda, forma part de la memòria històrica, simbolitza la repressió franquista, els moments d'impunitat policial i la violència d'Estat. A la vegada, també és una crida contra l'abús de poder. I, com no diu noms, ni partits, ni dates concretes, adquireix un caràcter universal que transcendeix el temps. En ella, s'hi veuen reflectides aquelles persones que, amb coratge, es van enfrontar per lluitar per la llibertat i la justícia.

Crítica elaborada per Elena Embuena Garcia de la **Biblioteca Mercè Rodoreda (Sant Joan Despí)** en el marc del projecte Va de música.